

provozem hor, a to tenkrát, zůstane-li upomenutí v přiměřené lhůtě opakované bez účinku, uloží straně přiměřenou pokutu neb je-li ohrožena bezpečnost a další provoz hor, případnou nezpůsobilostí závodního, ustanoví báňský úřad do té doby, než majitel hor závadu odstraní na nebezpečí majitele hor a jeho náklad odborného závodního a případně je-li toho potřebí, obrátí se na politický úřad za účelem použití ostatních donucovacích prostředků.

O nákladech řízení je analogické ustanovení § 234 s § 127 a násl. správního řízení. Útraty řízení, jež měla za následek trestní odsouzení strany, nese odsouzený. Útraty však jednání ve věcech stran nesou zpravidla ony strany, jež k jednání daly podnět. Báňský úřad může podle okolností určit poměr, v jakém mají strany útraty nésti. Hraditi útraty řízení mají zpravidla ony strany, které zavdaly k řízení pravou vnitřní příčinu. Nemusí to býti vždycky strana, která u báňského úřadu zakročila. (Boh. 1160/1922-A.)

Do nákladu řízení nutno čítati také odměny znaleců a náhrady opatření při nehodách.

Zásadně nutno při řízení před báňskými úřady přihlížeti k tomu, aby použití správního řízení neodporovalo jak hornímu zákonu, tak prováděcím předpisům k hornímu zákonu vydaným, jako závazné instrukci pro báňské úřady.

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Nárok na remuneraci může býti založen i tím, že zaměstnavatel vyplácí ve svém podniku remunerace po delší dobu pravidelně, třeba dobrovolně a ne vždycky ve stejné výši (na př. podle bilančních výsledků). Není vadou odvolacího řízení byl-li v něm opakován důkaz výsledkem stran přečtením protokolů o jejich výpovědích, nebyl-li také v první stolici tento důkaz prováděn před soudem procesním, nýbrž před soudem dožádaným. Služební smlouvu obchodního pomocníka s akciovou společností jest považovati za obchod.

Soud první stolice z a m í t l žalobu na zaplacení remunerace za rok 1928 ve výši měsíčního služného. Nesporným přednesem stran bylo zjištěno, že placení remunerace nebylo mezi stranami vyjednáno. Na základě výpovědi svědků zjistil soud, že remunerace v podniku žalované strany nebyly pravidelné a že závisely na

uznání správní rady a ředitele, který je správní radě navrhoval. Odvolací soud v y h o v ě l odvolání žalující strany podstatně z těchto důvodů:

Odvolací soud pokládá odvolání za odůvodněné pokud se týče žalobou vymáhané remunerace za rok 1928.

Pokud se týče této remunerace v částce 1200 Kč za rok 1928 jest mezi stranami nesporno, že žalobce byl u žalované strany zaměstnán jako cihlářský mistr od 1. ledna 1925 do 31. prosince 1928 s měsíčním služným Kč 1200— a že mezi stranami žádná remunerace výslovně ujednána nebyla. Poněvadž však může žalobci příslušet nárok na remuneraci také na základě zvyklosti vytvořivší se v podniku žalované strany (rozh. nej. s. č. 8560 sb. Vážný) jest řešiti pouze otázku, zda skutečně taková zvyklost nastala.

Prvý soudce vycházejí z právního názoru, že pro takovou zvyklost jest směrodatným, pakli taková remunerace se vyplácí pravidelně v určité výši, stanovené určitým obnosem, neb jiným určitým způsobem, zamítl žalobu pro nedostatek takovýchto předpokladů, leč dle názoru odvolacího soudu neprávem.

Na základě výpovědi žalobce jako strany má soud odvolací za zjištěno, že byly žalobci v posledních letech před ukončením pracovního poměru u žalované strany remunerace vypláceny, a to za rok 1926 částkou Kč 2000— a za rok 1927 částkou Kč 1500— a že také jiným zaměstnancům byly remunerace vypláceny, jakož i že výše těchto remunerací nebyla pravidelná, a že jiným zaměstnancům byla vyplacena i za rok 1928, za který se žalobce remunerace domáhá.

Za tohoto stavu věci má soud odvolací za to, že právě tím, že byla i v letech před ukončením námezdního poměru žalobci i jiným zaměstnancům remunerace přiznána a že byla jiným zaměstnancům přiznána i za rok 1928, nastala v podniku žalované strany zvyklost vyplácení remunerací, v důsledku které má i žalobce na remuneraci za rok 1928 právní nárok.

Ta okolnost, že výše dřívějších remunerací byla různá a že se na ní teprve správní rada usnášela, nemůže na nároku tom dle náhledu odvolacího soudu ničeho měniti právě tak, jako ta okolnost, že byla odměna taková vyplácena pod titulem »vánočního« neb »novoročního daru«.

Prvý soudce zjišťuje a zjištění to nebylo v odvolacím řízení nijak vyvráceno, že remunerace nebyla žalobci za rok 1928 vyplacena také z toho důvodu, že jednak končil r. 1928 jeho služební poměr, jednak, že v roce tom nevykazoval náležitou kvalifikaci.

Leč ani tyto okolnosti, nejsou s to zbaviti žalobce nároku na remuneraci právě vzhledem k tomu, co shora již bylo o zvyklosti při vyplácení remunerací v podniku žalované strany se vytvořivší dovozeno.

Pokud se týče výše této remunerace, vychází soud odvolací z toho předpokladu, že byly žalobci za rok 1926 a 1927 vyplaceny remunerace v částkách Kč 2.000— a Kč 1500— a dále, že byly

bilanční výsledky žalovaného podniku za rok 1928 nepříznivější než v letech 1926 a 1927, což soud odvolací bere za zjištěno na základě svědecké výpovědi ing. M., ředitele žalované strany, kterou okolnost první soudce sice vyšetřil, avšak nevzal za zjištěno, a za těchto předpokladů dle svého volného uvážení po rozumu § 272 c. s. ř. přiznal žalobci remuneraci ve výši Kč 1200—, tak, jak se jí žalobce domáhá, jako přiměřenou a odůvodněnou.

Jeví se proto býti v tomto směru uplatňované odvolací důvody nesprávného ocenění výsledků průvodního řízení a nesprávného právního posouzení věci odůvodněnými, pročez bylo odvolání vyhověno a napadený rozsudek změněn v tom smyslu, že se žalobci nárok na remuneraci za rok 1928 v částce Kč 1200— přiznává.

Nejvyšší soud, jako soud odvolací n e v y h o v ě l dovolání žalované strany z těchto důvodů:

Dovolací důvod podle § 503 čís. 2 c. ř. s. není opodstatněn. Není vadou odvolacího řízení, byl-li v něm důkaz výsledkem stran opakovan přechtením protokolů o jejich výpovědích, neboť také v první stolici nebyl tento důkaz prováděn před soudem procesním, nýbrž před soudem dožádaným (srovnej rozhodnutí čís. 87 sb. n. s.). Souhlasu stran k tomuto opatření nebylo třeba.

Není správnou dovolatelčina zmínka, že prý není ze spisů patrné, do jaké míry lze žalobce považovati za zřízence vyšší kategorie ve smyslu zákona ze dne 16. ledna 1910 č. 20 ř. z. Dovolatelka tu přehlíží, že ve svém dopisu ze dne 25. října 1924, jež uznala za pravý, sama uvedla, že pokud se týče ostatních podmínek služebních (dovolená, výpovědní lhůta atd.), platí pro žalobce předpisy zákona o obchodních pomocnících.

Po právní stránce odvolací soud nepochybil, přiznal-li žalobci nárok na periodickou remuneraci za rok 1928.

Věc jest posuzovati podle těchto právních hledisek:

Zákon ze dne 16. ledna 1910 č. 20 ř. z. sám neposkytuje nárok na periodickou remuneraci a v § 16 jest obsaženo jen vykládací pravidlo pro případ, že zaměstnanci již přísluší právní nárok na poskytnutí remunerace. Otázku, zdali a kdy je tu nárok na remuneraci, jest řešiti podle okolností případu. Nárok na periodickou remuneraci může se opíráti:

a) o smluvní ujednání stran: výše remunerace při tom může, ale nemusí býti určena; není-li její výše ujednána, bylo by ji stanoviti podle toho, jaká remunerace byla pravidelně vyplácena v letech předešlých (srovnej rozhodnutí býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 3. prosince 1912. Rv II. 981/12. Fuchs č. 82);

b) o obchodní z v y k l o s t i v m í s t ě, kde jest závod zaměstnavatelův; výši určí po případě soud podle § 273 c. ř. s. přihlížeje k místním zvyklostem (§ 6 odst. 1 zákona č. 20/1910) nebo k výnosu obchodu (srovnej rozhodnutí býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 4. února 1914 Rv I 1267/13, Fuchs č. 151 b) a ze dne 10. února 1914 Rv I 136/14, Fuchs č. 154);

c) podle okolnosti může býti nárok založen i tím, že zaměstnavatel vyplácí ve svém podniku remunerace po delší dobu pravidelně, třebaš dobrovolně a ne vždycky ve stejné výši (na př. podle bilančních výsledků). Takové pravidelné vyplácení po delší dobu zakládá zvyklost v podniku zaměstnavatelově, jež se svými účinky rovná místní obchodní zvyklosti, zmíněné pod b). Jak často se má státi výplata, aby se mohlo mluvit o její pravidelnosti, nelze všeobecně vymeziti, jest otázkou jednotlivého případu. (Srovnej rozhodnutí č. 8560 sb. n. s. a Mayer-Grünberg, Komentár str. 191—192.)

V souzeném případě není sporné, že remunerace nebyla mezi stranami smluvna, a nebylo ani tvrzeno, že v místě, kde je závod žalované strany, jest obchodní zvyklostí, vypláceti zaměstnancům periodické remunerace. Žalobce tvrdil toliko, že v podniku žalované bylo placení remunerací všeobecně obvyklým, a může tedy jíti jen o případ uvedený pod c). V té příčině jest především zdůrazniti, že žalovaná sama přednesla v řízení v první stolici (na č. 1. 7), že zaměstnanci v jejím podniku dostávali v době, kdy tam byl žalobce zaměstnán, remuneraci podle bilančních výsledků, že vyplácením remunerace byly vyrovnány i nároky dotčených zaměstnanců za případné výkony mimo normální dobu pracovní a že stejným způsobem byla zaměstnancům vyplacena remunerace též za rok 1928, o který ve sporu jde. Odvolací soud dále zjistil na základě výpovědi žalobce jako strany, že i žalobci byly v posledních letech před ukončením pracovního poměru u žalované vyplaceny remunerace za rok 1926 částkou Kč 2000— a za rok 1927 částkou Kč 1500— a že byly remunerace vypláceny také jiným zaměstnancům, těmito i za rok 1928. S tímto zjištěním není v rozporu, zjistil-li první soud z výpovědi svědka ing. A. Š., že remunerace v podniku závisely na uznání správní rady a ředitele, který je navrhoval, a z výpovědi ing. K. M., že remunerace závisely na tom, zda je správní rada přizná a v jaké výši je povolí, a že remunerace byly navrhovány podle výkonnosti toho kterého zaměstnance správní radě, která návrhy měnila podle volného uvážení, neboť těmito výpověďmi byl jen podrobněji vysvětlen postup, podle něhož se dalo udílení a vyměřování remunerací v podniku žalované, ale není jimi nijak dotčena skutečnost žalovanou samou ve sporu doznaná, že v jejím podniku byly zaměstnancům vypláceny periodické remunerace v době, kdy tam byl žalobce zaměstnán. Zmiňuje-li se svědek ing. Š. též o tom, že remunerace v podniku žalované nebyly pravidelné, jest to úsudek vyvozený z okolností, za kterých byly remunerace poskytovány, a takový úsudek nepřísluší činiti svědku, nýbrž soudu. První soud vycházel v té příčině z názoru, že ku pravidelnosti výplaty remunerace se vyžaduje, aby byla vyplácena v určité výši neb určitým způsobem, a že nejde o pravidelné poskytování, byla-li výše remunerace závislá na volné úvaze zaměstnavatelově. Ale v tom nelze s prvním soudem souhlasiti, neboť ke vzniku právního nároku zaměstnance na periodickou remuneraci na základě zvyk-

losti vytvořivší se v podniku zaměstnavatelově postačí pravidelnost časová, a není mu na závažu, měnila-li se výše remunerace v jednotlivých obdobích podle bilančních výsledků a podle usnesení správní rady. Dovolatelka marně poukazuje na rozhodnutí býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 19. září 1911 Rv VI 394/11 uveřejněné ve sbírce Fuchsově pod čís. 22, neboť názor tam vyslovený byl opuštěn tímž nejvyšším soudem v pozdějších rozhodnutích, uveřejněných ve sbírce Fuchsově pod čís. 66, 82, 114 a 164.

Jde ještě o otázku, lze-li pravidelné poskytování remunerací spatřovati v tom, že v podniku žalované byly vypláceny každoročně po tři léta za sebou. Nejvyšší soud souhlasí s názorem soudu odvolacího, že k této otázce jest v souzeném případě přisvědčiti, a to tím spíše, ježto žalovaná sama přiznala, že výročními remuneracemi odměňovala také nároky za výkony přesahující normální dobu pracovní, z čehož vyplývá, že remunerace se staly v jejím podniku jaksi stálým zařízením a zaměstnanci mohli s nimi počítati jako s částí úplaty.

Nebyla-li remunerace žalobci vyplácena každý rok ve stejné výši a závisela-li na výsledku bilance, má to pro spor jen ten význam, že její výši jest určití soudem podle § 273 c. ř. s. Odvolací soud se také podle toho zachoval, neboť přihlížel k tomu, že bilanční výsledky za rok 1928 byly nepříznivější, než v letech 1926 a 1927, a přiznal žalobci nárok na remuneraci jen ve výši jeho měsíčního služného 1.200.— Kč, což uznává i nejvyšší soud za přiměřené.

Správně přisoudil odvolací soud žalobci 6% úroky a remunerace 1.200.— Kč, neboť smlouvu žalované akciové společnosti s obchodním pomocníkem jest považovati na straně zaměstnavatelčině za obchod ve smyslu čl. 273 a 274 obchod. zák. a se zřetelem na ustanovení čl. 277 obch. zák. platí tu předpis čl. 287 obch. zák., že výše zákonných úroků, zvláště úroků z prodlení jest při obchodech šest ze sta (viz rozhodnutí čís. 1163 sb. n. s.).

R o z h. n e j v. s o u d u z 31. III. 1931 č. Rv I 567/30.

Dr. L. Langer.

Exekuce na pohledávky a nároky čekatelské.

Prvý soud povolil na návrh strany exekuci

I. zabavením povinné straně jako členu stavebního a bytového družstva vkladatelů městských spořitelén v Praze a Král. Vinohradech »Spořilov« příslušícího práva: 1. na obývání celého domku a používání zahrady k němu patřící, 2. na vydání podílu členského a vkladu čekatelského složeného jako záloha na domek shora uvedený, který by připadl dlužníku při odchodu z družstva;

II. propachtováním práva nájemního v domku tom a zahradě se zmocněním, aby vymáh. strana uplatňovala veškerá práva proti družstvu »Spořilov« jménem dlužníkovým a za tím účelem zejména